

Mikel Irizar

Aurrezki kutxak

Z

ilegi bekit gaur ogibidea dudaneko esparruaz aritzea. Ohi bezala, nire golkotik eta ez inoren ordezkari.

FINANTZA KRISIA. Gugandik kanpo hasi zen bere sorburu propioz, baina gurea iristean hemengo ajeak bistaratu zituen. Euskal kutxen lege-esparru den Espainian nabarmen agertu dira aurrezki kutxa askotan egindako desmasiak, aginte organuetara txandaka iritsitako politikarien eskutik, zenbaiten esanetan.

BANKUEN GOSEA. Ezin ahaztu, ordea, banku espainiarren gosea kutxen negozioa ahortzeko. Pertsonetikiko hurbiltasunak eta gizarteari itzultzen dioten dibidenduak merkatuaren erdi pasea emana baitie kutxei, bankuen kaltetan. Eta hauek, indartsu izaki, arma guztiakin eta inteligentziaz egin dute eraso. Kutxen despolitizazioaz hitz egin dute, pribatizazioa saltzen zailago delako, eta gupidagabe erabili dute Espainiako Banku Zentralea kutxen estuasunak areagotzeko, lege betebeharrak berrirakin.

JAZARPENA. Kutxek ez dute izan, orain arte, kapitala lortzeko beste modurik aurrezteko baina. Horretara bideratu da historikoki gizarte ekintzan gastatzen ez zen mozkinen zatia. Baina larritasunean Espainiako Bankua bakarrik izan dute mailegu-emaile. Hori bai, epez eta interesez ordaindu ezingo duten mailegua eman die delako FROB fondoak, eta unea iristen denean hor izango dira beste bankuak harrapakin jazarria irensteko.

EREDUA KOLOKAN. Kutxen lege berriak bide ugari irekitzen die merkatura jo dezaten diru bila. Baita izaera juridiko asko aukeran jarri ere, egokiena har dezaten. Baina armaduraren zirrikitu bakoitzak egiten du gorputza zaugarri eta kutxa gehienak harraparien lurretan sartu dira halabeharrez.

Hamar urte barru kutxen gaurko eredia iragoneko bitxikeria izan daiteke. Baina gure kutxak ereduari eusteko moduan daude.

DANI BLANCO

EUSKAL KUTXAK. Kutxa nafarrak ere ausarkeriaz jokatu du azken urteotan, eta estualdia iristean berak ere hartu behar izan du besteen bidea, Auskalomendira daramana. Horregatik, zoritxarrez, euskal kutxetan autonomia erkidegokoak bakarrik sartuko ditut.

Hiru kutxak –oro har– sano ibili dira eta kaudimen maila gorenetan daude, uda aurreko estres frogak erakutsi duten bezala. Horrek libratzen ditu, hain zuzen, estualditik. Horrek, eta negozio oinarrizkoan duten sendotasunak, bezeroen leialtasunari esker.

EREDUA. Bi zutabe ditu egungo ereduak: gizarte garapena eta ekonomikoa uztartzen dituen egitekoa, eta herri erakundeek (% 50), bezeroek (% 43) eta langileok (% 7) hautatutako gobernu-organismoak.

Orain legez akziodunen dirua sar daiteke kutxetan, % 50eraino. Hortik aurrera, ez da berdin izango ez gobernatzeko modua, ez eta moz-

kinen xedea. Hain zuzen hori ekidin behar lukete euskal kutxek: diru pribatua kapitalean sartzea.

NORANTZ. Espainiako finantza-sistema eraldatzen ari da eta euskal kutxen etorkizunaz hausnarketa behar da. Ez dut uste orain arteko hipotesiek balio dutenik dagoeneko. Eta bat-egitea bera nahiko kolokan geratu da kutxa bizkaitarraren azken mugimenduekin.

Seguru asko hau ez da egungo politikariek edo kutxen agintariek lideratu dezaketen prozesua. Iraganeko porrotak errepikatu besterik ez litzuzke egingo agian.

Kontua da patxadaz eta sendo aztertzea zer nolako finantza-erakundea behar duen egungo euskal gizarteak bere garapen ekonomiko eta sozialerako. Eta hori egin dezala gizartearen aurrean egoki kokatuta dagoen erakunde batek.

Emaitzarekin egingo litzateke krisiaren irteeran euskal kutxen berrantolaketa. ■

Espainiako finantza-sistema
eraldatzen ari da eta euskal kutxen
etorkizunaz hausnarketa behar da.
Ez dut uste orain arteko hipotesiek
balio dutenik dagoeneko. Eta
bat-egitea bera nahiko kolokan
geratu da kutxa bizkaitarraren
azken mugimenduekin